

Goor is asbest en asbest is Goor!

Met de aanbieding van het rapport 'Asbest, van Goor naar Hof van Twente' van de commissie Biesheuvel aan de voorzitter van de gemeenteraad op 12 juni is een antwoord gekomen op de vraag: 'Is het echt wel zo erg in Goor?' Op die vraag is nu nog maar één antwoord mogelijk en dat is een volmondig JA. Onderzoek van de commissie toont aan dat de gemeente Goor en een ruim gebied daaromheen ernstig vervuild is met asbest en wat misschien nog erger is, dat de diverse overheden jarenlang niet hebben willen zien wat er werkelijk in de gemeente Goor aan de hand was.

Een aantal conclusies en aanbevelingen uit het rapport:

- Hoewel Eternit één van de grootste werkgevers was en het belang van behoud van werkgelegenheid serieus genomen moet worden, heeft de gemeente Goor door zo nadrukkelijk het belang van het behoud van werkgelegenheid voorop te stellen zich tot 1993 volledig afgesloten van een problematiek die zich in de loop der jaren steeds duidelijker begon af te tekenen.

- Ook midden jaren negentig worden – ondanks vele publicaties over asbest – signalen niet opgepikt en handelt de gemeente reactief op basis van landelijke normen. Men komt niet tot een eigen visie en ontwikkelt geen beleid op het gebied van asbest in de breedste zin des woords.

- De gemeenteraad en het college van de voormalige gemeente Goor hebben ten onrechte de asbestproblematiek niet als probleem erkend en hebben onvoldoende focus op en aandacht voor dit onderwerp, zowel bij de ambtelijke als bestuurlijke organisatie.

- De Rijksoverheid zou een subsidie beschikbaar moeten stellen voor het verrichten van een uitgebreid historisch onderzoek binnen de gemeente Hof van Twente met als doel meer duidelijkheid te verkrijgen over de locaties waar asbestcementafval is gedeponneerd.

- De gemeente Hof van Twente moet

haar inwoners actief informeren over de risico's van blootstelling aan asbest. Daarnaast moeten inwoners ook actief door middel van het beschikbaar stellen van een subsidie worden gestimuleerd om asbest uit bouwwerken te verwijderen.

- Het verdient volgens de commissie aanbeveling dat door de gemeente Hof van Twente en de Rijksoverheid wordt bevorderd dat er nader epidemiologisch onderzoek wordt verricht naar niet beroepsmatige mesotheliom gevallen.

Het is goed dat nu onomstotelijk vast staat dat er in het verleden grote fouten zijn ge-

Foto: Rob Voss

Het aanbieden van het rapport 'Asbest, van Goor naar Hof van Twente' op 12 juni jongstleden

maakt en dat er onderzoek moet komen naar wat de gevolgen hiervan kunnen zijn in de toekomst. Maar voor het Comité Asbestslachtoffers is dit niet voldoende. Er moet iets gedaan worden voor de slachtoffers in deze regio. En de slachtoffers hebben geen tijd om te wachten op uitgebreide rapporten van volgende onderzoekscommissies.

Daarom heeft het Comité Asbestslachtoffers, in het belang van alle slachtoffers in de regio Goor die we nu al kennen en de slachtoffers die nog te verwachten zijn al bij de aanbieding van dit eindrapport een oproep gedaan aan alle verantwoordelijken in deze regio om te komen tot een regionaal asbestfonds.

Voor het Comité Asbestslachtoffers is één

ding duidelijk. De verantwoordelijken in dit gebied, de firma Eternit en de overheden (gemeentelijk, provinciaal en landelijk), hebben jarenlang niet alleen een oogje dichtgeknepen maar hebben jaar in jaar uit met een blinddoek op rondgelopen. En iedereen weet dat rondlopen met een blinddoek voor risico's met zich meebrengt. En dan maakt het niet uit of je door de porseleinkast loopt of gewetenloos asbest verspreidt of laat verspreiden.

Door dit gedrag worden we nu geconfronteerd met een regio die veel weg heeft van een rampgebied. Een rampgebied waar in het belang van alle inwoners zo snel mogelijk

erger voorkomen moet worden en waar een ieder zijn verantwoording moet nemen voor de gevolgen van deze ramp die zich al hebben geopenbaard en die zich nog zullen openbaren.

Daarom heeft het Comité Asbestslachtoffers de Rijksoverheid opgeroepen om haar verantwoording te nemen. Asbestslachtoffers in de regio Goor, of ze nu in een arbeidsrelatie aan asbest zijn blootgesteld of door de aanwezigheid van asbest in het milieu, mogen niet in de kou

blijven staan. Er moet zo snel mogelijk een fatsoenlijke regeling komen voor iedereen die hier geconfronteerd wordt met de dodelijke gevolgen van een jarenlange lakse houding ten aanzien van de risico's van asbest. De inwoners van Goor en omgeving, allen potentiële asbestslachtoffers, hebben recht op een snelle en fatsoenlijke regeling: een asbestfonds. Want het kan en mag toch niet zo zijn dat mensen die buiten hun schuld geconfronteerd worden met een dodelijke ziekte, ook al is het op termijn, in de steek worden gelaten. Zeker niet nu duidelijk is dat de verantwoordelijken, die wisten van de gevaren van asbest, deze gevaarlijke situatie jaren lang willens en wetens hebben laten voortbestaan. ●

Tinka de Bruin

Het solidariteitsfonds

Op de bijpraatdag heeft het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers aan de aanwezige leden haar plannen voorgelegd om te komen tot een solidariteitsfonds.

Bob Ruers heeft aan de hand van voorbeelden uit de praktijk een beeld geschetst van de problemen waar slachtoffers mee kunnen worden geconfronteerd op het moment dat zij besluiten langs juridische weg stappen te ondernemen tegen de veroorzaker van de schade, vaak de voormalige werkgever, soms een producent van asbesthoudend materiaal.

Op dit moment kennen we binnen het Comité Asbestslachtoffers vier groepen van slachtoffers:

- 1 de werknemers (verreweg de grootste groep)
- 2 de huisgenoten van de werknemers
- 3 milieuslachtoffers
- 4 slachtoffers door blootstelling in privé- of consumentensfeer.

Wanneer een asbestslachtoffer de veroorzaker van zijn ziekte aansprakelijk wil stellen zijn er twee mogelijkheden:

- 1 wanneer het slachtoffer in een arbeidsrelatie is besmet dan moet het slachtoffer aantonen dat de werkgever is tekortgeschoten in de zorgplicht.
- 2 wanneer de besmetting buiten een arbeidsrelatie heeft plaats gevonden moet het slachtoffer aantonen dat er sprake is van een onrechtmatig handelen.

De hoofdregel in het bewijsrecht is: 'Wie eist, bewijst' en daar ligt meteen het grootste struikelblok.

De positie van het asbestslachtoffer dat in zijn werk aan asbest is blootgesteld is sinds 1990 aanzienlijk sterker geworden. Maar de werknemer wordt nog altijd geconfronteerd met het probleem dat hij moet bewijzen hoe de arbeidsomstandigheden waren en op welke manier de blootstelling aan asbest heeft plaatsgevonden.

Procederen betekent voor het slachtoffer en zijn naaste familie in de eerste plaats een grote emotionele belasting, daarnaast is zo'n procedure tijdrovend, het gaat om moeilijke juridische vraagstukken en er zijn vaak grote financiële risico's aan verbonden.

Tijdens het verloop van het proces kunnen er ook principiële kwesties aan de orde komen, bijvoorbeeld over de vraag of

wanneer de familie de verzorging zelf ter hand neemt er recht bestaat op een vergoeding van verzorgingskosten. Ook de dertigjarige- en vijfjarige verjaringstermijn zorgen nog steeds voor problemen. De vraag: 'Was witte asbest vóór 1980 nu wel of niet gevaarlijk?' wordt nog steeds gesteld. De procedure wordt ook niet eenvoudiger als de werkgever failliet is maar de verzekeraar nog wel bestaat. En wat te doen wanneer de werkgever blijft ontkennen dat er asbest aanwezig was in de ruimtes waarin werd gewerkt (DSM -mijnen). Ook wanneer het slachtoffer als zelfstandige met asbest heeft gewerkt is de kwestie heel gecompliceerd. En als laatste, maar zeker niet eenvoudigste, wanneer de blootstelling in de privé-sfeer heeft plaatsgevonden en de producent het gevaar van asbestcementproducten betwist (Eternit).

Dan ontstaan er twee hoofdproblemen:

- de juridische bewijslast.
- het mogelijk financieel risico.

Voor het leveren van de juridische bewijslast zijn getuigenverhoren noodzakelijk. Dit verloopt vaak moeizaam, langdurig, is kostbaar en de uitkomst is onzeker. Daarbij moeten we ook bedenken dat het slachtoffer in de regel geen tijd heeft en de werkgever alle tijd neemt.

En of dit nog niet genoeg is wordt het slachtoffer ook nog geconfronteerd met de kosten van het procederen.

Die kosten bestaan uit:

- kosten voor rechtskundige bijstand voorafgaande aan de procedure: de buitengerechtigde kosten;
- de kosten van de procedure zelf: de proceskosten;
- proceskostenveroordeling;
- kosten van de rechtskundige bijstand tijdens de procedure.

En dan kan er ook nog hoger beroep en cassatie volgen waardoor de hele procedure nog meer tijd gaat vragen en zeer kostbaar wordt.

Omdat slachtoffers vaak op deze lange, kostbare weg halverwege willen stoppen met de procedure of er in het geheel van afzien heeft het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers besloten dat er een solidariteitsfonds moet komen. Dit solidariteitsfonds is bedoeld voor principiële kwesties en alleen in geval van hoge risico's of barrières.

De procedure zal er als volgt uit gaan zien. Het slachtoffer dient schriftelijk een aanvraag in bij het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers en het bestuur beslist op basis van een openbaar protocol over de aanvraag.

Het solidariteitsfonds zal gefinancierd worden uit donaties/vrijwillige bijdragen van asbestslachtoffers of hun nabestaanden en uit een reeds opgebouwde reserve.

Op dit moment ondersteunt het Comité Asbestslachtoffers al een aantal zaken. Het gaat hierbij om ondersteuning bij principiële kwesties:

- 1 een procedure over verzorgingskosten; cassatie bij de Hoge Raad.
- 2 een procedure over het gevaar van witte asbest; cassatie bij de Hoge Raad.
- 3 een procedure voor mijnwerkers tegen DSM.
- 4 blootstelling in de privé-sfeer (Eternit).

Het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers heeft op de bijpraatdag van de leden toestemming gekregen om het voorstel verder uit te werken. In de volgende nieuwsbrief zal het bestuur hierop terug komen. Het reglement van het solidariteitsfonds zal in de nieuwsbrief worden gepubliceerd. ●

De voorschotregeling en de uitbreiding voor huisgenoten

August Van heeft op de bijpraatdag de stand van zaken rond de nieuwe voorschotregeling besproken. Op dit moment werkt de regeling goed. Slachtoffers die een aanvraag hebben ingediend ontvangen het voorschot snel en zonder problemen. Als Comité Asbestslachtoffers kunnen we stellen dat met deze snelheid

recht gedaan wordt aan het slachtoffer. Over de manier waarop de uitbreiding van de voorschotregeling voor huisgenoten die bijvoorbeeld via werkkleding aan asbest zijn blootgesteld vorm gaat krijgen is op het moment van de bijpraatdag nog niet voldoende bekend. (op een andere plaats in deze nieuwsbrief vindt u meer informatie).

Namens het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers doet Tinka de Bruin verslag van de activiteiten van het afgelopen jaar en de plannen voor het volgend jaar.

Op de bijpraatdag vorig jaar in Rotterdam was het thema ‘7 jaar Comité Asbestslachtoffers, of waarom er nog steeds een asbestfonds moet komen.’ Op dat moment was de Overheidsregeling Tegevoertkoming Asbestslachtoffers geëvalueerd en waren wij als comité in afwachting van een reactie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hierop. Het werd een lange periode van stilte. Het demissionaire kabinet leek zich niet meer te willen bemoeien met de evaluatie en een nieuwe regering liet lang op zich wachten.

Pas in september stuurde staatssecretaris Rutte een brief naar de Tweede Kamer met daarin zijn voornemen om te komen tot een voorschotregeling voor asbestslachtoffers, precies zoals het comité had voorgesteld bij de evaluatie van de regeling.

Er volgde overleg met ambtenaren van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en later ook met de Staatssecretaris. In al die gesprekken hebben wij als comité naar voren gebracht dat de voorschotregeling heel mooi was maar...

- De regeling is alleen toegankelijk voor mensen die binnen een arbeidsrelatie met asbest in aanraking zijn gekomen;
- De regeling is alleen toegankelijk voor mensen met mesothelioom;
- De kring van nabestaanden blijft, naar mening van het comité, te beperkt.

De Staatssecretaris kon hierop alleen maar antwoorden dat het een kwestie was van geld, hij had al erg veel moeite moeten doen om deze regeling financieel rond te krijgen, uitbreiding was zeker niet mogelijk.

Samen naar Den Haag

Op 28 november volgde de behandeling in de Tweede Kamer. In onze nieuwsbrief hebben wij een oproep geplaatst om zoveel mogelijk asbestslachtoffers naar Den Haag te laten komen. En dat is gelukt, misschien wel iets te goed. Er waren, mede door de strengere veiligheidseisen,

niet voldoende plaatsen voor alle belangstellenden.

De massale aanwezigheid van slachtoffers maakte wel indruk op de aanwezige Kamerleden en staatssecretaris Rutte stak zijn waardering voor het Comité Asbestslachtoffers niet onder stoelen of banken. Bovendien zei hij verrast te zijn door de grote belangstelling van de kant van de slachtoffers.

Behandeling in de Kamer

Tijdens de behandeling werden door SP, PvdA en GroenLinks kritische vragen gesteld. De Staatssecretaris wilde niet ingaan op de wensen van deze partijen maar wilde wel toezeggen dat hij zijn uiterste best zou gaan doen om ook partners en familieleden die via werkkleding met asbest zijn besmet in het Instituut Asbestslachtoffers op te nemen. Hoe hij dat voor elkaar wilde krijgen wist hij waarschijnlijk zelf die dag ook nog niet maar voor het comité was het weer een stapje in de goede richting.

Er werden door SP, PvdA en Groen Links naar aanleiding van dit overleg drie moties ingediend:

- 1 om ook zelfstandigen voor de voorschotregeling in aanmerking te laten komen;
- 2 om ook milieuslachtoffers op te nemen binnen de regeling;
- 3 om de kring van nabestaanden uit te breiden.

Er was helaas niet voldoende steun in de Tweede Kamer voor deze moties.

Bleef de toezegging van de Staatssecretaris dat hij zich wilde inspannen voor de partners en gezinsleden die via werkkleding met asbest besmet zijn geraakt.

Het comité heeft in februari met de verantwoordelijke ambtenaar overleg gehad over de manier waarop één en ander geregeld zou kunnen worden. En daarna begon voor het comité weer het wachten. Groot was dan ook onze verrassing dat het deze keer niet zo lang hoefde te duren en in

april kregen we bericht van de Staatssecretaris dat er overeenstemming was met de verschillende partijen. Hoe de regeling uitgevoerd gaat worden moet nog binnen het Instituut Asbestslachtoffers besproken worden.

Doorprocederen of niet

Het Comité Asbestslachtoffers is een vereniging van asbestslachtoffers maar ook vóór asbestslachtoffers. Het afgelopen jaar deed zich een aantal keer de situatie voor waarin een uitspraak van een rechter kleine gevolgen had voor het slachtoffer dat aan het procederen was, maar heel grote gevolgen voor alle asbestslachtoffers. Doorprocederen was voor dit ene slachtoffer zeker niet zinvol, de kosten waren hoger dan het te verwachten voordeel.

Om, in het belang van alle volgende slachtoffers, toch te kunnen doorprocederen heeft het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers zich garant gesteld voor (een deel van) het financieel risico.

Als bestuur konden we hiertoe besluiten omdat er ook voldoende geld in kas was.

Financiën en het Solidariteitsfonds

Het financieel overzicht van 2002 laat zien dat de inkomsten uit de contributies voldoende waren om de vereniging reilend en zeilend te houden. Wat overbleef was een indrukwekkend bedrag aan donaties en deze donaties hebben we in het afgelopen jaar gebruikt om ons garant te stellen voor een aantal zaken.

In het komend jaar willen we gaan bekijken hoe we deze eerste stappen kunnen uitbouwen naar een echt solidariteitsfonds. Zoals het er nu naar uitziet zullen de inkomsten uit de contributies weer voldoende zijn voor de dekking van de lopende kosten. Voor de financiering van het solidariteitsfonds zullen net zoals dit jaar de donaties worden gebruikt en een deel van de opgebouwde reserve zal worden aangesproken. Deze reserve is opgebouwd met donaties uit het verleden. Donaties die wij hebben gekregen om ook andere asbestslachtoffers te kunnen helpen.

Zeker is wel dat met deze regeling het begrip vereniging van en voor slachtoffers meer inhoud krijgt.

Dit zijn in het kort de stappen die we sinds april vorig jaar gemaakt hebben en de plannen die daaruit zijn voortgekomen. Vorig jaar hadden wij ook grote plannen voor de zogenaamde regio-vertegenwoordigers. Helaas is dit, mede door te weinig beschikbare mankracht binnen het bestuur nog niet voldoende van de grond gekomen. Dat wil niet zeggen dat wij ons daar bij hebben neergelegd en in het komend jaar willen we zeker één en ander weer oppakken.

Internationale en landelijke samenwerking bevorderen

Aan de uitbreiding van de internationale contacten wordt op dit moment hard gewerkt. Het Comité Asbestslachtoffers heeft het initiatief genomen voor een internationaal asbestcongres op 22 en 23 januari 2004 in Amsterdam. Op dit congres zal de positie van het asbestslachtoffers centraal staan.

Ook in ons eigen land zijn contacten die we zeker niet mogen verwaarlozen. In het afgelopen jaar is er contact geweest met het Asbestcomité Twente, het Asbestcomité Doesburg en het SP-asbest meldpunt; enthousiaste mensen die zich inzetten voor groepen slachtoffers. Maar ook de contacten met het Instituut Asbestslachtoffers, de SVB en het ministerie van Sociale Zaken vragen onze aandacht. Deze laatsten alleen al vanwege het feit dat we blij zijn met wat we tot nu toe hebben bereikt maar daarnaast oog blijven houden voor dat wat we willen bereiken nl. erkenning van alle asbestslachtoffers.

Bestuurszaken

Er is door het Comité het afgelopen jaar weer veel werk verzet en daar zullen wij in de toekomst zeker mee door gaan. Om dit ook werkelijk te kunnen realiseren zal het bestuur echter op volle sterkte moeten kunnen werken. Het afgelopen jaar hebben we te kampen gehad

met vacatures binnen het bestuur. Jacqueline van den Bout is inmiddels getreden tot het bestuur en we zijn in gesprek met twee andere kandidaten. Dat zou voldoende moeten zijn om de bestaande vacatures op te vullen maar... op de laatste bestuursvergadering, eind april, heeft Jean Louis van Os aangegeven met onmiddellijke ingang zijn taken binnen het bestuur te willen neerleggen. Wij hebben begrip voor het feit dat voor Jean Louis werk en comité niet meer te combineren zijn. Ook Jeanne Knoop heeft aangegeven het wat rustiger aan te willen gaan doen. Zij wil wel actief blijven binnen het bestuur, maar niet meer als voorzitter. De overige bestuursleden hebben hier alle begrip voor. Jeanne heeft zich vanaf de oprichting in 1995 voor de volle 100 procent ingezet voor het comité en is zeker niet van plan daar helemaal mee te stoppen, maar wat minder verantwoordelijkheid is wat zij graag wil.

Binnen het bestuur gaan we de opengevallen plaatsen zo snel mogelijk proberen op te vullen en een aantal nieuwe enthousiaste bestuursleden kunnen we hierbij zeker nog wel gebruiken.

Wanneer u nu denkt: 'nou dat lijkt mij wel wat', laat het ons weten, wij vertellen u graag wat het werk binnen het bestuur inhoudt.

Dit is in vogelvlucht waar het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers het afgelopen jaar mee bezig is geweest en wat we het komend jaar willen gaan doen. Er zijn successen behaald, maar er is ook nog een wereld te winnen, voor al die slachtoffers die niet in een arbeidsrelatie ziek zijn geworden, voor slachtoffers die geen mesothelioom hebben maar wel ziek zijn door het werken met asbest, voor de nabestaanden. Kortom er moet een sterk Comité Asbestslachtoffers blijven om te strijden voor alle asbestslachtoffers uit het verleden en in de toekomst. ●

Wijzigingen binnen het bestuur

Op de bijpraatdag is al bekend gemaakt dat er een aantal wijzigingen binnen het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers zouden gaan plaatsvinden.

Per 7 juni 2003 is het bestuur als volgt samengesteld:

Tinka de Bruin	voorzitter	telefoon: (0229) 237 621
Jeanne Knoop	ere-voorzitter	telefoon: (010) 419 44 17
Paul Croymans	secretaris	telefoon: (043) 365 52 25
	Don Boscostraat 1	
	6235 EJ ULESTRATEN	
Sil van der Kwaak	penningmeester	telefoon: (071) 341 59 20
Greta Albers	lid	telefoon: (050) 577 97 49
Jacqueline van den Bout	lid	telefoon: (010) 466 99 36
Yvonne Waterman	lid	telefoon: (0165) 379 676

Jacqueline van den Bout zal zich gaan bezighouden met de verzorging van de nieuwsbrief en de web-site.

Yvonne Waterman heeft als eerste taak de organisatie van een internationaal congres op 22 en 23 januari 2004 in Amsterdam op zich genomen. In de nieuwsbrief van september zullen wij u meer over het congres vertellen en zullen deze twee nieuwe bestuursleden zich aan u voorstellen.

Verder blijven Bob Ruers, August Van en Anneke de Bres als adviseurs aan het Comité verbonden.

Op 22 mei jl. heeft de president van de rechtbank Almelo een voor asbestslachtoffers belangrijke uitspraak in kort geding gewezen. Mevrouw A.H. uit Dalen, 52-jaar oud, had in kort geding een voorschot op de schadevergoeding gevorderd van Eternit Fabrieken BV, omdat zij in 1971 in de privé-sfeer aan asbest was blootgesteld en bij haar in 2002 de asbestziekte mesothelioom was vastgesteld. Volgens mevrouw A.H. was dit de enige blootstelling aan asbest die zij in haar leven had ondergaan.

Opnieuw een belangrijke doorbraak!

Tijdens het kort geding werd duidelijk dat de betreffende asbestgolfplaten, die gebruikt werden voor het dak van een machineloods bij de boerderij, afkomstig waren van Eternit in Goor. Zowel de aanne-mer als de leverancier verklaarden dat het om Eternit-platen handelde. Door Eternit werd dit betwist.

Eternit betwistte ook dat zij in 1971 onrechtmatig gehandeld zou hebben door in dat jaar asbestcementgolfplaten in het maatschappelijk verkeer te brengen zonder etikettering en zonder waarschuwing voor de gebruikers. Daarnaast beriep Eternit zich op de verjaring van de vordering, omdat de ziekte mesothelioom meer dan dertig jaar na de blootstelling werd vastgesteld. De president van de rechtbank verwierp als eerste het verjaringsverweer van Eternit, omdat volgens de president onder de gegeven omstandigheden het beroep van Eternit op de dertigjarige verjaringstermijn in strijd wordt geacht met de redelijkheid en billijkheid. Vervolgens oordeelde de president dat uit de overgelegde schriftelijke verklaringen viel af te leiden dat het waarschijnlijk is dat de betreffende asbestcementplaten door Eternit waren geproduceerd en door Eternit in het verkeer waren gebracht. Ook was de president van oordeel dat Eternit al in 1970/1971 had kunnen voorzien hoe de asbestcementplaten zouden worden gebruikt en dat daarbij asbeststof zou vrijkomen. Dat deze asbeststof mesothelioom kon veroorzaken was volgens de president in Nederland algemeen erkend sinds 1969 en had dus ook in 1970/1971 bij Eternit bekend moeten zijn.

Daarnaast had Eternit als verweer nog naar voren gebracht dat niet vast was komen te staan dat mevrouw A.H. ook met andere asbestbronnen in contact was gekomen. Dat verweer baatte Eternit evenmin. De president:

H. lijdt aan mesothelioom, welke ziekte, naar moet worden aangenomen, wordt veroorzaakt door blootstelling aan asbeststof. Aan Eternit moet worden toegegeven dat niet vaststaat dat H. ziek is geworden

door de vermelde asbeststof, afkomstig van de asbestcementplaten. Er waren en zijn vele toepassingen van asbest, die tot blootstelling aan asbeststof van H. kunnen hebben geleid en iedere blootstelling kan haar ziekte hebben veroorzaakt. De bewijsnood bij H. over de daadwerkelijke causaliteit kan Eternit echter vooralsnog niet baten. Als de schade een gevolg kan zijn van meerdere gebeurtenissen, voor elk waarvan een andere persoon aansprakelijk is, en vaststaat dat de schade door tenminste een van die gebeurtenissen is ontstaan, dan rust de verplichting om de schade te vergoeden op ieder van deze personen, tenzij hij bewijst dat deze niet het gevolg is van een gebeurtenis, waarvoor hijzelf aansprakelijk is. Eternit heeft niet gesteld in een bodemprocedure tot dat bewijs in staat te zijn. Deze rechtsregel is thans neergelegd in artikel 6:99 BW, maar was ook in de periode 1970/1971 geldend recht.

De president oordeelde tenslotte dat naar zijn voorlopig oordeel voldoende was komen vast te staan dat Eternit jegens mevrouw A.H. onrechtmatig had gehandeld en aansprakelijk moest worden gehouden voor haar schade. Hij kende aan mevrouw A.H. het door haar gevorderde voorschot op het smartengeld van € 25.000,- toe. Inmiddels heeft Eternit laten weten tegen dit vonnis in hoger beroep te komen.

In deze belangrijke uitspraak heeft voor het eerst de rechter een schadevergoeding toegekend aan een mesothelioomslachtoffer dat in de privé-sfeer aan asbest is blootgesteld. Hoewel het aantal personen dat aan asbest is blootgesteld in de privé-sfeer aanzienlijk lager ligt dan het aantal personen dat in het werk aan asbest is blootgesteld, mag het risico in de privé-sfeer zeker niet worden onderschat. Onderzoek heeft uitgewezen dat in de jaren zestig, zeventig en tachtig, alleen al in de agrarische sector 70.000 ton asbestcementplaten per jaar werden omgezet. Heel vaak hebben daarbij boeren en hun familieleden deze asbestcementplaten verwerkt. Dat door deze werkzaamheden meer mesothelioomslachtoffers te betreuren zullen zijn is helaas zeer aannemelijk. Bij het Comité Asbestslachtoffers is inmiddels een tweede mesothelioomslachtoffer uit een vergelijkbare situatie bekend. Het betreft een 49-jarige boer uit Drenthe, die in het jaar 2000 aan de gevolgen van mesothelioom is overleden. Hij had in 1979 op zijn boerderij 668 golfplaten bewerkt en verzaagd. Ook in die zaak is Eternit inmiddels aansprakelijk gesteld. ●

*Bob Ruers, juridisch adviseur
Comité Asbestslachtoffers*

Regeling voor huisgenoten per 1 juli 2003 van kracht

Per 1 juli 2003 is het Instituut Asbestslachtoffers uitgebreid met een regeling voor huisgenoten, die lijden aan mesothelioom ten gevolge van blootstelling aan asbest via de kleding van de werknemer. Staatssecretaris Rutte heeft, ook per 1 juli 2003, de Regeling Tegemoetkoming Asbestslachtoffers uitgebreid voor deze groep slachtoffers. Het Comité Asbestslachtoffers heeft zich altijd sterk gemaakt voor een dergelijke uitbreiding van de bestaande regelingen. Met deze uitbreiding wordt aan een belangrijke eis van het Comité Asbestslachtoffers voldaan, maar uitbreiding van de rege-

lingen voor milieuslachtoffers en zelfstandigen met mesothelioom, en de nabestaanden van de slachtoffers die voor 6 juni 1997 zijn overleden blijven onverminderd op de wensenlijst van het Comité Asbestslachtoffers staan. En ook de asbestslachtoffers met Asbestose of aan asbest gerelateerde longkanker kunnen op het Comité Asbestslachtoffers blijven rekenen.

Het Comité Asbestslachtoffers is blij met deze uitbreiding maar is pas tevreden wanneer er aan alle asbestslachtoffers, uit het verleden en in de toekomst, recht wordt gedaan.

Jeanne Knoop legt taak als voorzitter van het Comité Asbestslachtoffers neer

Jeanne, je bent vanaf de oprichting actief geweest in het Comité Asbestslachtoffers, maar ik wil nog verder terug in de tijd. Bij jouw man werd op een slechte dag mesotheliom geconstateerd in een tijd dat er nog niets voor asbestslachtoffers was geregeld. Iets heeft jou toen tot actie aangezet. Kun je daar iets meer over vertellen?

Toen mijn man zieker en zieker werd heeft hij op een dag gezegd: 'Jeanne, dit heb ik niet verdiend.' Op zo'n moment weet je niet wat te zeggen en wat te doen. Toen ik daar later over ging nadenken ben ik min of meer wanhopig gaan zoeken. Ik heb contact gehad met de bonden, maar mijn man was nooit lid geweest van een bond dus kon ik daar niet verder geholpen worden. Toen ben ik door het doolhof van de politieke partijen gegaan en kreeg overal als antwoord: 'Nee mevrouw, hier weten we niets van en we kunnen er niets aan doen.' Tot ik bij de SP aanklopte. Daar wisten ze meteen waar ik het over had. Mensen van de SP waren bezig in Goor en vroegen meteen of ik met ze mee wilde doen, het werkterrein werd uitgebreid naar alle asbestslachtoffers.

Er was een Comité Asbestslachtoffers in oprichting, een tijd van pionieren.

Heb je je weleens afgevraagd: 'waar ben ik nu eigenlijk mee bezig?'

Nee, dat heb ik nooit gedacht. Er gebeurde wel heel veel met mij, ik was mijn man verloren aan de asbest en maakte echt een sprong in het diepe met het Comité. Op het moment dat ik met het bestaan van mesotheliom geconfronteerd werd dacht ik: 'Wij zijn de enigen die dit meemaken.' Via de SP kwam ik in contact met anderen die hetzelfde hadden meegemaakt en dan voel je herkenning en krijg je kracht om werkelijk aan de slag te gaan. Uiteindelijk hebben we met zes mensen het Comité Asbestslachtoffers opgericht.

Als Comité kwamen we naar buiten met een uitzending van 'Ook dat nog'. En daarna was echt het hek van de dam. We werden overspoeld met telefoontjes van patiënten en nabestaanden. Het was een tijd dat we dag en nacht in touw waren. Het was allemaal heel intensief en heel emotioneel. Maar in die tijd heb ik nooit gedacht: 'Waar ben ik nu mee bezig.' Ik ben er al die jaren van overtuigd geweest

Na een periode van acht jaar als voorzitter van het Comité Asbestslachtoffers heeft Jeanne Knoop ervoor gekozen een stapje terug te doen. In de toekomst zal zij als 'gewoon bestuurslid' bij het Comité Asbestslachtoffers betrokken blijven. Acht jaar lang was Jeanne het gezicht van het Comité Asbestslachtoffers en velen hebben bij haar een luisterend oor en een warm hart gevonden. Daarom in deze nieuwsbrief een gesprek dat Tinka de Bruin onlangs had met een bijzondere vrouw.

dat hier sprake was van een groot onrecht en dat er uiteindelijk iets uit moest komen voor de slachtoffers.

Jullie hebben doorgezet, er werden processen in gang gezet. Voor de rechter wisten de slachtoffers steeds vaker hun gelijk te halen en de politiek raakte ook steeds meer doordrongen van de ernst van de zaak wat uiteindelijk, na lang onderhandelen, resulteerde in de oprichting van het Instituut Asbestslachtoffers. Een succes?

Persoonlijk vind ik het Instituut Asbestslachtoffers geen succes. Het is natuurlijk wel een stap vooruit, maar het heeft mij veel pijn gedaan te moeten toezien hoe, zeker in de beginperiode, de mensen bij het Instituut geholpen werden. Het Instituut Asbestslachtoffers werkte heel zake-lijk, ik had het gevoel dat de mensen die daar werkten geen idee hadden van wat het betekent om een asbestziekte te hebben. In die periode hebben veel mensen mij gebeld, wanhopig, verdrietig, teleur gesteld. Ik denk dat het altijd de kracht van het Comité is geweest dat we werken met mensen die zich echt willen inzetten voor de slachtoffers en die weten waar ze over praten als het om asbestziekten gaat.

Je hebt je altijd sterk gemaakt voor de slachtoffers, voor het menselijke, wat heeft het met jou gedaan?

Zo intensief met iets bezig zijn gaat je niet in je koude kleren zitten en ik kan gerust zeggen dat ik er een ander mens door ben geworden. Naar de buitenwereld ben ik harder geworden, strijdvaardiger. Maar wat voor mij veel belangrijker is, is dat ik

door te luisteren naar al die mensen een weg heb gevonden om mensen te helpen. Het klinkt zo simpel, maar goed luisteren naar wat de mensen zeggen is het aller belangrijkste. Ik denk nu weleens: 'Waar heb ik de kracht vandaan gehaald?' en zeker weten doe je het natuurlijk nooit, maar door naar de mensen te luisteren heb ik veel kracht gekregen. Ik hoorde zoveel onrecht en werd daardoor nog feller in wat ik uiteindelijk voor de asbestslachtoffers wilde bereiken.

Je hebt aangegeven dat je geen voorzitter van het Comité meer wilt zijn. Je gaat er toch niet mee stoppen?

Nee, ik kan er helemaal niet mee stoppen. Maar alle verplichtingen die je hebt als voorzitter worden me een beetje te veel. Ik wil gewoon wat meer tijd krijgen voor andere dingen. Maar voor de slachtoffers blijf ik altijd bereikbaar.

De klus is nog lang niet klaar en daarom kan en wil ik het beslist nog niet helemaal loslaten. Ik blijf actief binnen het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers.

Jeanne, ik spreek namens het hele bestuur wanneer ik zeg dat wij heel blij zijn dat je je inderdaad wil blijven inzetten voor het Comité Asbestslachtoffers. En ik ben ervan overtuigd dat velen de weg naar jou zullen blijven vinden. Wat we alleen niet willen is dat je als 'gewoon bestuurslid' verder werkt en daarom willen we jou graag als onze erevoorzitter binnen onze gelederen houden. Hiermee willen wij als overige bestuursleden aangeven hoe we jouw inzet en enthousiasme waarderen.

Van de penningmeester

Nog niet alle leden hebben hun contributie voor 2003 betaald. Wij sturen u geen herinnering. Wanneer u op de hoogte wilt blijven van de activiteiten van het Comité Asbestslachtoffers, maakt u dan uw contributie, € 12,50, voor 1 september 2003 over op rekening nr. 65.18.32.632 t.n.v. Comité Asbestslachtoffers, Hoorn.